

Sensoren in de snelweg?

**Minor Toekomst-
onderzoek
leert studenten
vooruit kijken**

Nieuw e-mail- en agendasysteem – Studievereniging: direct een netwerk – De nieuwbouw in beeld

hogeschool
Leiden

Inhoud

4

IT in China

China is niet naast de deur, maar je kunt er toch gewoon op stage.

Studenten van Hogeschool Leiden zitten een jaar in Xiamen, waar ze samen met hun Chinese tegenvoeters werken aan het project CHECK-IT.

6

Innovatie-architect leert studenten vooruitkijken

De studenten van Hogeschool Leiden zijn de managers van de toekomst.

Zijn ze daar voldoende op voorbereid? Lector Hans Stavleu over een toekomstgerichte minor.

9

Het College van Bestuur blikt achterom. En vooruit.

Het College van Bestuur verheugt zich nu al op het komende jaar.

"We geloven echt in de lijn die we nu hebben ingezet."

Rubrieken

3 Vijf vragen aan

Erik Mols en Elisabeth Geurts over hun werk als docent bio-informatica

10 Loopbaanladder

Waar kwamen Aleksandra Tapovska en Germieke Quist terecht?

19 Vraag & aanbod

Twee studentes Fysiotherapie werpen de Wii in de strijd.

20 Mijn tas

"Die boxershort zit er normaal niet in hoor!" Twee studenten legen hun tas.

In memoriam

'Je bent niet voorbij,
met jou heeft de tijd niets te maken ...'
(vrij naar Ankie Peypers)

Door een noodlottig ongeval tijdens haar vakantie is onze deeltijdstudente Kunstzinnige Therapie, Karin Doedens plotseling overleden.

Wij wensen haar ouders, vrienden en familie veel sterkte toe!

Team Kunstzinnige Therapie

Hogeschool verzorgt opleidings-traject voor gemeente Leiden

In 2010 gaat de hogeschool een managementopleidingsprogramma verzorgen voor de gemeente Leiden. Om deze samenwerking te bekrachtigen, hebben beide partijen op 4 november een convenant getekend. Namens de gemeente Leiden zette wethouder Marc Witteman zijn handtekening, en Paul van Maanen (links op de foto) deed dat namens de hogeschool. Het opleidingstraject bestaat uit drie leerlijnen: persoonlijke groei (intervisie en training vaardigheden), leiderschap (initiëren van veranderingen) en organisatieleer (interne processen onder de loep). Voor bepaalde onderdelen schakelt de hogeschool docenten van Universiteit Leiden in. De gemeente had een tender uitgeschreven, die het cluster Management en Bedrijf won op de beste prijs-kwaliteitverhouding.

Vijf vragen aan

In deze rubriek vertellen docenten over hun dagelijks werk. Deze keer Erik Mols en Elizabeth Geurts, beiden docent Bio-informatica.

Erik Mols

(Ruim drie jaar docent bij de opleiding Bio-informatica)

Zijn er noemenswaardige ontwikkelingen binnen de opleiding?

Sinds in 2001 het menselijk genoom is ontcijferd groeit het werkveld hard, maar de basis van onze opleiding is nog ongeveer hetzelfde. De opleiding zelf is nu zo'n zes jaar oud en ontwikkelt zich mee met het werkveld. Vakken zijn gewijzigd en bijgesteld, maar er is geen sprake van rigoureuze maatregelen.

Wat is voor jou de uitdaging in dit vakgebied?

Stel dat je 25 duizend genen moet onderzoeken die mogelijk de ontwikkeling van kankercellen beïnvloeden. Maar je moet het hele mechanisme begrijpen om de ziekte te ontrafelen. Dan is het handig om een vertaalsleutel te hebben, een soort Steen van Rosetta, maar die heeft de bio-informatica niet. Onze situatie kun je vergelijken met medische kennis in de Middeleeuwen. Er is nog enorm veel pionierswerk te verrichten en daar ligt een prachtige uitdaging.

Hoe hard zijn jouw lessen nodig?

Er zijn in Nederland ongeveer driehonderd afgestudeerde bio-informatici. In totaal zijn er zo'n vijfduizend nodig, dus de vraag is groot. Hogeschool Leiden is met slechts honderd studenten hofleverancier. Onze opleiding is dus zeer waardevol. Daarnaast kun je terecht in Groningen, Nijmegen, Wageningen en Amsterdam. Die opleidingen zijn nog kleiner.

Van welke onderzoeken binnen uw vakgebied verwacht je veel?

Bijvoorbeeld van het minimal genome project. Daarin wordt bij een bepaalde bacterie een gen uitgeschakeld, om vervolgens te kijken of die in leven blijft. Zo ja, dan wordt weer een ander gen uitgezet. Zo kun je zien welke genen van essentieel belang zijn. Ook van systeembioologie verwacht ik veel. Mijn uitleg wordt nu een beetje science fiction hoor. In een computerprogramma kun je een cel nabouwen op basis van biologische kennis. Als je merkt dat jouw cel niet werkt, kun je binnen dat programma oplossingen zoeken. En dan kan vervolgens een biochemicus nagaan of die oplossing in de natuur bestaat.

Heb je (naast de mens) een favoriet organisme?

Ja, mensapen zoals chimpansees, die genetisch verwant zijn aan mensen. Wij weten dat er ziektes zijn die op chimpansees geen vat krijgen en op de mens wel. Via dna-vergelijkingen proberen wij erachter te komen welke genen die verschillen bepalen, om behandelmethoden te ontwikkelen. En bakkersgist is interessant, omdat dat genetisch de overgang van primitieve naar hogere organismen vertegenwoordigt.

Elizabeth Geurts

(Twee jaar docent bij de opleiding Bio-informatica)

Wat maakt Bio-informatica voor jou tot een unieke studie?

Ons vak draait om de verwerking van massa's gegevens. In grote delen is het een kwestie van selectie, maar dan zonder voorkeur. Wij zijn niet op voorhand al op het spoor van een bepaald gen of eiwit, zoals bijvoorbeeld bij conventioneel biologisch onderzoek het geval is. Statistische methoden bepalen de richting van ons onderzoek en niet bepaalde voorkennis. Daarnaast kunnen wij zowel mensen, als dieren en planten onderzoeken. Dus het is heel breed.

Bestaat er binnen jouw vakgebied ook zoiets als teveel willen weten?

Naar mijn mening wel. Wij verzorgen ook ethiekcolleges. Daarin verwijs ik wel eens naar de tests die op de markt zijn waarmee je jouw eigen dna-profiel kunt vaststellen. Daarmee zou je bijvoorbeeld kunnen voorspellen dat je 65 procent kans hebt om voor je veertigste kanker te krijgen. Dat is nogal een boude stelling en lastig voor mensen om mee om te gaan.

Leef je als bio-informaticus niet in de schaduw van grotere onderzoeken?

Ons werk is cruciaal, hoewel het inderdaad altijd deelonderzoek is in een groter kader. Wij zoeken de essentiële genen van organismen. En we leveren een bijdrage in het bepalen van de functie van de menselijke bouwstenen. Anderzijds kunnen wij resultaten van experimenten combineren, zodat data meer context krijgt. Ons werk vormt daarmee een onmisbare schakel voor breder onderzoek. Het is zeer eenzaam werk.

Behandel je iedere les een nieuw computersysteem?

Zeker niet. Er zijn inderdaad vele honderden programma's. Er is niet alleen commerciële software. Ook binnen de onderzoeksweld wordt programmatuur ontwikkeld en online geplaatst. Dat zijn programma's die als paddenstoelen uit de grond schieten. Wij hebben niet de pretentie om studenten al die programma's te leren. In plaats daarvan leren wij ze juist hoe ze zichzelf nieuwe software eigen kunnen maken.

Heb je (naast de mens) een favoriet organisme?

Bij landbouwgewassen is het interessant om te onderzoeken waarom bepaalde soorten goed tegen droogte of insecten kunnen, als voorbereiding op eventuele genetische manipulatie. Dat kan bijdragen aan problemen op wereldschaal, als honger en gebrek aan alternatieve brandstoffen.

In China draait alles om vertrouwen

Vanaf september kunnen jaarlijks 50 studenten van diverse Nederlandse Informatica opleidingen stage lopen bij het kenniscentrum

CHECK-IT in de miljoenenstad Xiamen, China. Daar werken ze samen met Chinese studenten. Het doel: veel van elkaar leren.

CHECK-IT staat voor China Holland Competent and Knowledge Center on IT en is een samenwerking tussen diverse Nederlandse en Chinese IT-opleidingen. Het eerste jaar draait het kenniscentrum op subsidie van het ministerie van Economische Zaken, maar daarna moet het zelfstandig kunnen bestaan van stageopdrachten en de jaarlijkse investering die de instellingen doen. Het idee is dat studenten veel van elkaar leren tijdens zo'n stage, zowel op inhoudelijk als op cultureel vlak. Hier kunnen ze later hun voordeel mee doen als ze op afstand IT-werkzaamheden outsourcen naar China. De bezetting van het kenniscentrum wisselt regelmatig: elk half jaar komen er nieuwe Nederlandse én Chinese studenten stage lopen zodat er jaarlijks plek voor 50 Nederlandse studenten is. Docenten van de verschillende opleidingen wisselen elkaar om de tien weken af, zodat er ter plekke dus altijd Nederlandse begeleiding is. Deze docent is tegelijkertijd bedrijfsleider en heeft daarnaast de taak om in China contacten met internationale bedrijven te leggen voor stageopdrachten.

Van theeceremonies tot contract

De eerste lichter bestaat uit negen studenten, van wie er twee studeren aan Hogeschool Leiden. Omdat het ken-

niscentrum nog opgebouwd moet worden, lopen zij hun stage in het centrum. Zo ontwikkelen enkele studenten een database die is gekoppeld aan www.checkitcenter.com waarin alle kennis moet komen die studenten opdoen tijdens stages. Anderen werken aan een customer relationship managementsysteem en de look en feel van de huisstijl.

Elke Nederlandse student doet de stageopdracht samen met een Chinese student. Daarnaast volgen de Nederlandse studenten en docenten taal- en cultuurlessen in China. Frances Rusman, projectmanager van de opleiding Informatica, is nauw betrokken bij CHECK-IT en vindt het belangrijk dat studenten beseffen dat iedereen denkt en handelt vanuit een bepaalde cultuur, en dat ze begrip krijgen voor andere culturen. Zo heeft Frances tijdens haar verblijf in Xiamen eind augustus ondervonden dat je in China niet te planmatig kunt werken. "Toen ik aankwam was er nog geen huisvesting geregeld en ook de werkplekken waren nog niet klaar. Ik heb vier weken keihard gewerkt, en zoals dat gaat in China, komt alles op het laatste moment goed. Je kunt beter alles op je af laten komen, maar dat lukte mij pas na drie weken – die laatste week heb ik een stuk prettiger gewerkt."

In de Chinese werkcultuur draait alles om vertrouwen. In 2005 hebben Henk Frencken van Universiteit Leiden en de Chinese professor Fan al plannen gemaakt voor dit centrum. Toch duurde het nog jaren voor het centrum er echt kwam. "Met veel theeceremonies en etentjes is langzaam een vertrouwensband opgebouwd. Uiteindelijk wordt er een contract getekend, maar voor Chinezen stelt dat weinig voor. Als het vertrouwen er eenmaal is, ga je er vanuit dat de ander alles in het werk stelt om afspraken te doen slagen. De Chinezen steken er dan zelfs meer tijd en energie in dan afgesproken of noodzakelijk."

Ambitie

CHECK-IT oogst veel bewondering van collega's en andere onderwijsinstellingen. Inmiddels hebben ook de Universiteit van Amsterdam en Hogeschool Avans interesse getoond voor deelname. "Wij hebben het opgezet vanuit Informatica, maar het concept is ook bruikbaar voor andere opleidingen. Wie weet kunnen we er in de toekomst ook Communicatie- en CE-studenten bij betrekken. Of breiden we uit naar andere landen."

Verschillende leerstijlen

In de eerste weken werd het verschil in leerstijlen tussen Chinese en Nederlandse studenten al duidelijk. Frances Rusman: "Chinezen leren vooral theorie, Nederlanders zijn gericht op de praktijk en stellen eerst veel vragen, en gaan daarna aan de slag. Chinezen vragen bijna niets, en duiken de theorie in om hun vragen zelf te kunnen beantwoorden. Wat ze niet snappen, slaan ze over – zodat voor de docent duidelijk wordt wat nog uitleg vergt. Vragen stellen doen ze nadrukkelijk niet, omdat de docent hierdoor gezichtsverlies zou lijden. Onze studenten kunnen trouwens nog wel wat leren van de gedrevenheid van de Chinezen. Het zou goed zijn als studenten verder kijken dan Wikipedia, en net als de Chinezen zorgen voor een stevige theoretische basis."

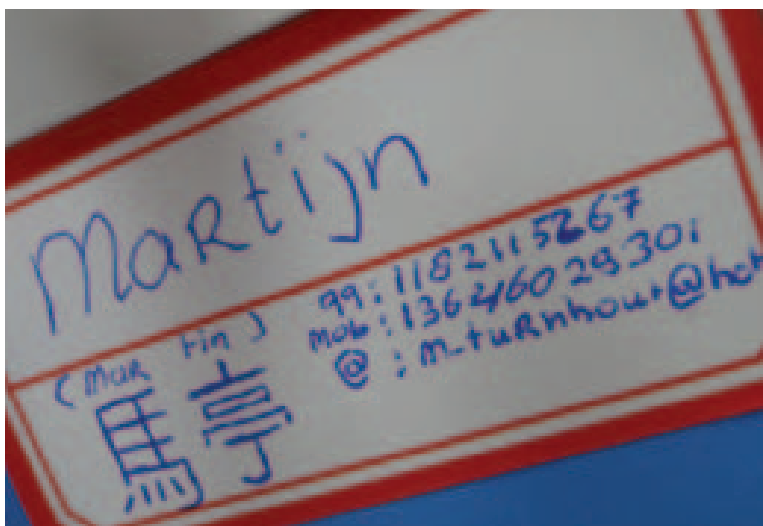

Intussen in...Xiamen

De Nederlandse studenten wonen in een appartementencomplex op het softwarepark, vlakbij het kenniscentrum. Chinezen zijn weinig honkvast, en verhuizen mee met hun werk. Zo vermijden ze lange reistijden, en kunnen ze lange werkdagen maken. Maar het is geen saai bedrijventerrein zoals we dat hier kennen. Het strand en winkelcentrum liggen op tien minuten afstand, en onderin het appartementencomplex zit een supermarktje, en een noodle- en juicebar. Meer weten? Volg het blog van Martijn Turnhout (www.martijnturnhout.nl).

Meer informatie over CHECK-IT? Neem contact op met projectleider Frances Rusman: rusman.f@hsleiden.nl.

Hogeschool leidt op in vooruit denken Nieuwe generatie studenten moet

met open mind de toekomst in

Nog een paar jaar maar en dan zitten de studenten van nu op allerlei posities in de zorg, het onderwijs of het bedrijfsleven. Maar zijn ze tijdens hun opleiding voldoende voorbereid op die toekomst? Wel als het aan lector Hans Stavleu ligt. "Iedereen heeft op school geschiedenis gehad, maar niemand toekomst. Dat is toch raar?"

Hans Stavleu, lector Toekomstonderzoek

Een flexibele beeldscherm als etiket op je customized colafles. Elektronische verf, waarmee je je omgeving afstemt op je stemming of een speciale gelegenheid. Of die je verwerkt in de vezels van je kleding. Een printer waar geen papier uitkomt, maar driedimensionale producten; je zelf ontworpen theepot, brillenkoker of kunstvoorwerpen bijvoorbeeld.

"Denk niet dat het toekomstmuziek is," zegt Hans Stavleu. "Die printers bestaan al. Over een paar jaar zijn ze klein en betaalbaar genoeg om op je eigen bureau neer te zetten. Het lijken misschien ideetjes, maar ga eens na wat voor toepassingen er verder te bedenken zijn voor dit soort technologie. En wat dat economisch kan betekenen!"

Niet verzanden in koffiedikkijkerij

Stavleu is innovatie-architect – zeg maar toekomstonderzoeker - bij TNO en lector Toekomstonderzoek in ICT aan Hogeschool Leiden. In 2005 klopte hij zelf aan bij de hogeschool met een voorstel: laten we de studenten voorbereiden op toekomstgerichte vragen waarmee ze te maken gaan krijgen in hun werk: Wat komt er over tien jaar op je organisatie af? Hoe moet je daar op reageren? Welke producten en diensten zijn dan van belang? En wat is je toekomstbeeld? Het resultaat was de minor Innovatie Generatie.

Het lastige van de toekomst is natuurlijk, dat het per definitie een tamelijk ongrijpbaar onderwerp is. Hoe zorg je dat je niet verzandt in vage voorspellingen en koffiedikkijkerij? Dat is een kwestie van de juiste methodes, vindt Stavleu.

Je moet loslaten wat je al kent

Hij geeft als voorbeeld van zijn werkwijze de scenario-analyse: "Je kunt voor een organisatie bijvoorbeeld een aantal verschillende toekomstscenario's schetsen, daarvoor zijn bepaalde technieken. Bij elk scenario ga je uit van een specifieke toekomst. Vervolgens bepaal je wat die ontwikkelingen voor gevolgen hebben voor je product of dienst en zoek je uit hoe je je kunt voorbereiden op de toekomst." De uitgewerkte toekomstplannen die zo ontstaan, worden naast elkaar gelegd en er wordt gezocht naar een gemeenschappelijke deler en naar de grootste verschillen. Goede kans dat daar aanknopingspunten zitten voor de ontwikkeling van de organisatie. Natuurlijk kun je er ook dan nog altijd naast zitten, maar, aldus Stavleu: "Het gaat er om dat je gericht hebt nagedacht. Dat je niet totaal onvoorbereid bent."

Beamer in je mobiel

De studenten die de minor Toekomstonderzoek volgen, maken eerst een half jaar kennis met de genoemde methoden en technieken. Die kunnen ze vervolgens toepassen tijdens de stage die het tweede deel van de minor vormt. Ze leren bijvoorbeeld hoe ze een trendanalyse kunnen maken,

Er moeten mensen komen met innovatiekracht

en hoe ze hun creativiteit kunnen inzetten. Stavleu: "Om de studenten een focus te geven, concentreren we ons in de eerste helft van de minor op een thema. Dit jaar is dat 'sensoren'. Denk bijvoorbeeld aan de sensoren die gebruikt worden bij de eerder ontwikkelde energieopwekkende dansvloer. Ze zoeken nu uit wat daar nog meer voor toepassingen voor zijn." Daarbij gaat het erom vooral niet te benepen te denken; alles kan in principe. Zelf stapte Stavleu ooit naar wat technici om te overleggen over de haalbaarheid van een mobiele telefoon met ingebouwde beamer. "Dat leek me handig. In de trein kun je even iets laten zien tegen de rugleuning van de

stoel voor je. Of je kunt een bouwtekening op de muur van een nieuwbouwproject projecteren." Hij werd nog net niet uitgelachen. Onhaalbaar, was de reactie. Stavleu, triomfantelijk: "Maar ze bestaan nu wel!"

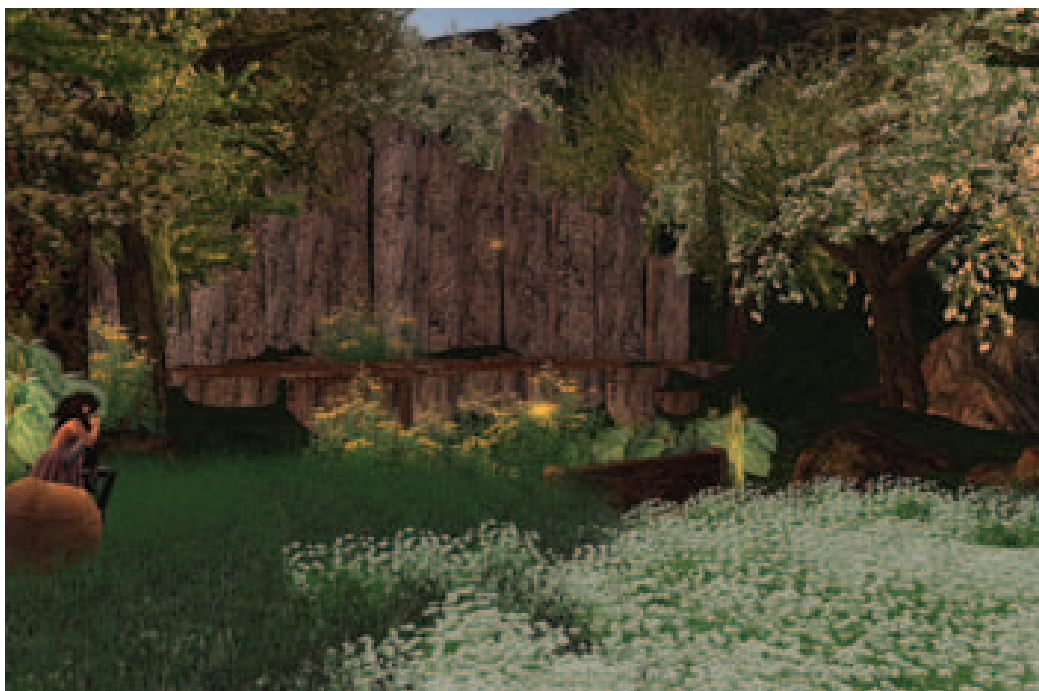
Op zoek naar het nieuwe

Om te zorgen dat studenten zich niet laten ontmoedigen door trivialiteiten, krijgen ze ook college van docente creatief schrijven Jolanda Verleg. Ze ontwierp voor Stavleu onder andere het virtuele leerplatform Within Ten Years (WTY), maar doceert ook innovatief management aan ondernemers bij de Open Universiteit en maakt deel uit van een denktank van Rijkswaterstaat. Zij leert de deelnemers onder andere technieken aan om een ordening aan te brengen in de grote hoeveelheid informatie die ze moeten verzamelen. Ook leren de studenten vanuit verschillende perspectieven naar hun ideeën te kijken. Heeft een student het plan om een sensor in een spier te implanteren, dan moet hij bijvoorbeeld een dialoog tussen de spier en de sensor schrijven. Verleg: "Het gaat erom dat je op nieuwe manieren in contact komt met je onderwerp. Dat je niet naar je idee kijkt als naar een film, maar dat je zelf meespeelt; je plan belééft. Het moet een onderdeel van je ervaringen worden." Haar belangrijkste les: blijf altijd open staan voor nieuwe ideeën. Verleg: "Laat je niet beperken door wat je al kent, ga op zoek naar wat nieuw is, ook al lijkt het onmogelijk."

Gratis: briljant plan

Het leerproces voltrekt zich voor een groot deel in het virtuele educatiecentrum WTY op Second Life. Second Life, de virtuele wereld op internet die zijn beste tijd leek te hebben gehad, blijkt zich te hebben ontwikkeld tot een bloeiende community waarin zo'n 600 hogescholen

Hans Stavleu schreef samen met toekomstonderzoeker Patrick van der Duin (TU Delft) het boekje De Toekomst in een notendop. Daarin geven de auteurs inzicht in het ontwerp en gebruik van toekomstbeelden, waarmee nieuwe strategieën ontwikkeld kunnen worden. Uitgeverij Bert Bakker, ISBN 9035130502.

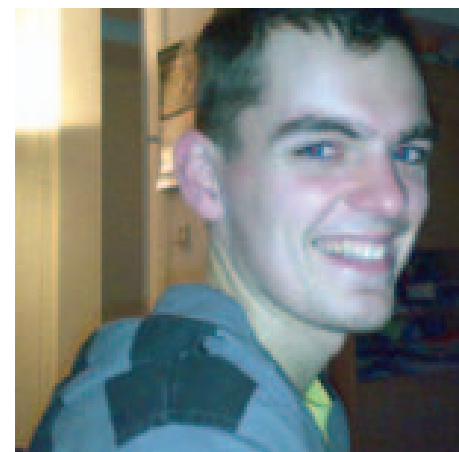

Virtuele leeromgeving op WTY

en universiteiten hun plek hebben gevonden. De studenten van Stavleu werken hun plannen uit binnen deze virtuele omgeving. "Die jongens bouwen er 's avonds bijvoorbeeld een weg waarin sensoren verwerkt zijn en gaan daarop crossen om te zien wat dat kan opleveren. Daar leren ze enorm veel van!" Hebben de studenten eenmaal de noodzakelijke theoretische bagage, dan worden ze losgelaten in de echte wereld. Dat betekent in dit geval: ideeën ontwikkelen voor een bestaande organisatie. Dit jaar zullen ze onder andere een opdracht uitvoeren voor de Nederlandse Vereniging van Makelaars (lees ook het kader). "Het kan natuurlijk zijn dat de studenten iets ontwikkelen waar de klant niet op zit te wachten. Maar we hechten erg aan onze onafhankelijke onderzoekspositie, dus dat risico nemen we." Daar staat tegenover dat de organisatie alleen hoeft te investeren in begeleiding. Het briljante, visionaire toekomstplan dat het onderzoek kan opleveren, is gratis en voor niets.

Mensen met innovatiekracht

Vooralsnog heeft toekomstonderzoek een plek gekregen bij Informatica, Commerciële Economie en Communicatie, maar als het aan Stavleu ligt, wordt het vak een onderdeel van alle clusters. "Innovatie is een economische motor," zegt Stavleu. "Maar Nederland staat belachelijk laag op de innovatieranglijst door gebrek aan investeringslief. Als onderwijsman in hart en nieren vind ik dat we het ons niet kunnen permitteren dat er studenten worden opgeleid die geen idee hebben wat ze met de toekomst aanmoeten als ze straks een verantwoordelijke baan hebben. Er moeten mensen komen met innovatiekracht!"

Wouter de Bruin, derdejaars informatica, volgt dit jaar de minor Innovatie Generatie

"Ik begin langzaam te focussen op mijn langetermijnplanning en innovatie leek me een zinnige insteek. Hoe ziet de wereld er over tien jaar uit? Ik vind het enorm interessant om na te denken over dingen die nu onmogelijk lijken. Een iPhone leek een paar jaar terug toch ook ondenkbaar? Een van de belangrijkste lessen die ik tot nu toe heb meegekregen, is dat je je niet moet laten ontmoedigen en een open mind moet hebben. Het kan goed zijn dat je 30 ideeën ontwikkelt, waarvan er 29 niet worden uitgevoerd. Maar net die ene kan een enorme impact hebben. En ook de energie die je in de andere 29 hebt gestopt is niet verspild. De kans is groot dat je idee later, in een andere situatie of in een andere vorm terugkomt en dan heel goed blijkt te zijn.

Ik verheug me op de tweede helft van de minor als we gaan samenwerken met studenten bedrijfskunde. Wij ict'ers zijn geneigd te kicken op alles wat high-tech is, maar zij kijken veel meer met een economische blik – levert het ook geld op. Dat kan samen iets goeds opleveren."

Frans Kofflard is projectmanager bij de Nederlandse Vereniging van Makelaars NVM. Hij krijgt vier minor-studenten over de vloer.

"Het kopen van een huis heeft alles te maken met emotie. Maar als je nu kijkt naar Funda, zie je dat wij consumenten vooral laten selecteren op objectieve criteria. Grootte, prijs, aantal kamers. We willen kijken of we dichter bij de huizenkoper kunnen komen, door op de een of andere manier die subjectieve criteria mee te nemen. Hoe de studenten van Stavleu dat gaan aanpakken? Ik heb natuurlijk wel een idee van wat ze gaan doen, maar meer hoeft ik niet te weten. Ik wil hen de vrijheid geven om zelf te kijken waar ze uitkomen. Het is een leertraject dat mogelijk iets voor ons gaat opleveren, maar dat is niet het eerste doel. Het werkt anders dan een klantleverancierrelatie. We doen dit vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid."

Kraken in je voegen

Het College van Bestuur over de groei van de hogeschool

Groei. Nieuwbouw. Clusteroverstijgende samenwerking. ICT... Hogeschool Leiden schudt op zijn grondvesten. Paul van Maanen en Agnita Mur van het College van Bestuur verheugen zich op volgend jaar. "Nog éven doorbijten."

November 2009. Het College van Bestuur kijkt in de kamer van Paul van Maanen terug op het afgelopen jaar. Waar gaan we het over hebben? Operationele doelstellingen? Het instellingsplan? Kernwaarden? Nee, vindt Paul van Maanen. "Laten we het gewoon hebben over het gedoe dat mensen ervaren." Agnita Mur knikt instemmend. Onlangs gaven docenten uit De Uitwijk aan dat het niet meer ging: het is er oud en te klein; de faciliteiten zijn er slecht. Kortom, het is slecht werken daar. "Dat zijn geen leuke gesprekken", zegt Van Maanen. "En we nemen deze signalen zeer serieus."

En zo is er meer. De nieuwbouw in Rotterdam schiet niet op. Op ICT-gebied heeft de hogeschool studenten aantoonbaar minder mogelijkheden te bieden dan andere Nederlandse hogescholen. De service-organisatie staat weliswaar en veel dingen gaan beter, maar mensen moeten er nog erg aan wennen. "Ik heb gesprekken gehad met docenten die het echt niet meer wisten waar ze voor wat moesten zijn", zegt Mur. Het is allemaal waar. "Maar het zijn groeistuipen," aldus Van Maanen.

Groei is in de eerste plaats goed nieuws

Het goede nieuws

"De enorme groei van de afgelopen jaren vraagt om tal van aanpassingen waar niet iedereen op zit te wachten", aldus Mur. "Laten we echter niet vergeten dat groei in de eerste plaats goed nieuws is. Een voorbeeld? Overal in het land krimpen de laboratoriumopleidingen, maar bij ons gaat het fantastisch met het

MLO en het HLO. We moeten zelfs een lab bijbouwen! En met Toegepaste Psychologie en HBO Rechten voorzien we duidelijk in een grote behoefte." De breed gepropageerde samenwerking tussen clusters begint ook zijn vruchten af te werpen: dankzij het 'projectmatig creëren' (met een investering van 10 fte in 2009!) konden er diverse onderwijsprojecten centraal ontwikkeld worden, bijvoorbeeld rond toetsing, alumni-beleid, kwaliteitsbeleid en het opzetten van minoren. Dat scheelt de clusters niet alleen een hoop energie, maar helpt ook bij de toekomstige accreditaties. Die vraagt immers om hogeschoolbrede systemen.

Onderwijs gaat door

Wat ook duidelijk is: zelfs in de hectiek van veranderingen en een startende service-organisatie gaat het onderwijsprogramma van de hogeschool gewoon door. En hoe! Het Toplab heeft een enorme subsidie binnengehaald voor onderzoek naar sepsis. Sinds september 2009 staan er maar liefst 7000 studenten ingeschreven. Er zijn extra lectoren bij Social Work. Er worden minoren opgezet. De samenwerking met het ROC Leiden aan de ene kant en de Universiteit Leiden aan de andere kant wordt geïntensiveerd – denk bijvoorbeeld aan de Academische Pabo. "Uiteindelijk

willen we het voor de studenten allemaal zo goed mogelijk regelen", zegt Van Maanen. "En daar zijn we hard mee bezig."

Doorbijten

En hoe moet het nu verder in 2010? Wordt de opening van de nieuwbouw het begin van een rustiger periode? Agnita Mur: "Een organisatie als de hogeschool blijft continu veranderen, maar binnenkort hebben we in elk geval de belangrijkste voorwaarden vervuld om de groei van onze organisatie aan te kunnen. We geloven echt in de lijn die we nu hebben ingezet." "De ingebruikname van de nieuwe vleugel wordt natuurlijk een mijlpaal", belooft Van Maanen, "Maar écht verheugen doe ik me op de opening van het studiejaar 2010-2011. Tegen die tijd hebben we de belangrijkste hobbels gehad!"

Hoogtepunten 2009:

- inschrijving van de 7000e student
- bereiken van het hoogste punt van de nieuwbouw

Dieptepunt 2009:

Paul van Maanen: "Het gesprek met docenten uit De Uitwijk. Het is echt heftig wat zij ervaren."

Loopbaanladder

Aleksandra Tapovska (26)

Studie:	Leraar Basisonderwijs (2007) en Lerarenopleiding Omgangskunde (2009)
Baan:	docent bij ROC Leiden
Brutosalaris:	ongeveer € 2000,- voor 4 dagen per week
Secundaire voorzieningen:	kan een telefoon van werkgever krijgen, zodat ze bereikbaar is voor leerlingen. Een 40-urige werkweek betekent in de praktijk vaak meer uren werken, maar dat wordt gecompenseerd met de schoolvakanties.
Wilde als kind:	basisschooljuf of zelfstandig ondernemer

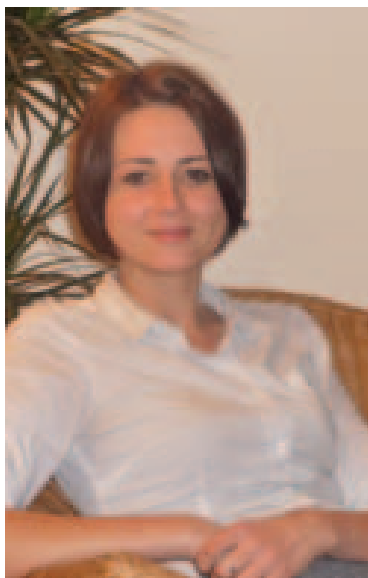
Wat houdt je baan in?

Ik leid studenten op tot onderwijsassistent. Ik geef les in de vakken Orthopedagogiek en Multiculturele samenleving, ontwikkel trainingen en zet projecten op. Het project voor deze periode is bijvoorbeeld 'orde houden'. Veel taken hebben met dat thema te maken.

Ook heb ik mentorklas. Ik geef de leerlingen organisatorische informatie, leg uit hoe het onderwijs werkt en voer reflectiegesprekken. 't Is leuk om ze positieve feedback te geven. Daar groeit hun zelfvertrouwen van.

Wat kenmerkt je werkomgeving?

Het gebouw is oud en over twee of drie jaar gaan we misschien verhuizen. Maar van mij hoeft dat niet zo, ik houd wel van deze sfeer. Mijn collega's zijn heel professioneel. We kunnen goed met elkaar praten, hebben leuk contact, en ondersteunen elkaar in het lesgeven. Ik vind het erg prettig om hier te werken.

Hoe ziet jouw maandagochtend eruit?

Dat hangt af van de periode waarin we zitten. In het begin is een periode heel hectisch, want dan moet iedereen nog opstarten. Soms geef ik de hele dag les, acht uur lang. En als ik tussenuren heb, schrijf ik aan een training, bereid een les voor of zoek dingen voor studenten uit. Ik help ze graag om structuur te krijgen.

Hoe zie je je toekomst?

Dit is mijn eerste baan. Over tien jaar zou ik wel wat meer willen doen met ontwikkeling van het onderwijs. Daarom wil ik nog graag de universitaire opleiding Onderwijskunde doen. Maar eerst ga ik een hoop ervaring opdoen!

Germieke Quist-Anholts (49)

Studie:	Lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn (2007), daar naast universitaire master Evidence Based Practice (2007).
Nu:	Docente bij de opleiding Verpleegkunde van Hogeschool Leiden
Brutosalaris:	Brutosalaris: ongeveer € 2680,- voor 4 dagen per week
Secundaire voorzieningen:	telefoon van school en het gebruikelijke aantal vakantiedagen
Wilde als kind worden:	verpleegkundige, denk ik

Wat houdt je baan in?

Ik begeleid studenten bij de studieloopbaan, inhoudelijk en in het leerproces. Mijn aandachtsgebieden zijn Ouderenzorg en Evidence Based Practice, zeg maar het toepassen van wetenschappelijk onderzoek in de praktijk. Ik werk nu anderhalf jaar op de hogeschool. Om contact te houden met praktijk, werk ik ook nog een dag per week als wijkverpleegkundige in de thuiszorg.

Wat kenmerkt jouw werkomgeving?

We zitten nu tijdelijk in een oud gebouw. Dat is heel leuk, maar onhandig. In januari gaan we verhuizen naar de mooie nieuwbouw. De contacten met collega's zijn heel prettig en laagdrempelig, we kunnen alles met elkaar bespreken.

Hoe ziet jouw maandagochtend eruit?

Heel druk! Vaak heb ik drie keer twee uur achter elkaar lessen, een pittig begin van de schoolweek. Soms heb ik ook nog gesprekken tussendoor. Dat is de begeleiding: de student vertelt wat zij wil doen en daar koppelt ze studieactiviteiten aan. Studenten kunnen binnen kaders zelf kiezen waar ze stage willen lopen, welke minor ze gaan volgen en in welke volgorde ze hun activiteiten doen. Na het tweede jaar moeten ze ook kiezen voor algemene, geestelijke of maatschappelijke gezondheidszorg.

Wat drijft je in je werk?

Ik vind het belangrijk om te kijken waar de praktijk behoefte aan heeft, en hoe we daar op kunnen aansluiten. Bijvoorbeeld door op managementniveau te overleggen met zorginstellingen: wat verwachten zij van de HBO-V van de toekomst? Ik hoop dat we daar steeds meer en sneller op kunnen inspelen en de studieprogramma's flexibeler kunnen maken. Want actueel onderwijs neerzetten, daar loop ik warm voor.

Handig. Tanden meeverzekerd. Met de StudentenZorgverzekering.

Minimaal
€270,-
korting!

Sluit 'm af op kantenklaarpakket.nl
Interpolis. Glashelder

ActiVite

ActiVite is een professionele, betrokken en betrouwbare zorgorganisatie. Een organisatie die zorg biedt aan iedereen: jong of oud, ziek, gezond of gehandicapt. Wij streven ernaar om ieders zorgvraag te beantwoorden met als doel: het op peil houden dan wel verbeteren van gezondheid en welzijn. Wij zijn op zoek naar nieuwe collega's.

Zoek jij een leuke baan naast je studie?

WIJ BIEDEN een baan waarin je echt wat kunt betekenen voor een ander, een goed uurloon (voor huishoudelijk werk is het salaris € 8,73 en voor verzorgende € 9,95 vanaf 21 jaar). Wij bieden onze medewerkers leuke extra's zoals korting op concerten, musicals, vakanties en weekendjes weg.

WIJ ZOEKEN VOOR DE VOLGENDE FUNCTIES NIEUWE COLLEGA'S;

HULPEN BIJ HET HUISHOUDEN

(Vanaf 3 uur per week)

Wil je aan de slag bij mensen in je eigen buurt en zelf bepalen hoeveel je werkt? Het gaat om huishoudelijke werkzaamheden zoals schoonmaken, stofzuigen en wassen. Daarnaast is het van belang dat je de cliënt een luisterend oor biedt.

Studenten Geneeskunde, HBO-Verpleegkunde of Fysiotherapie met zorgervaring kunnen ook werken als

VERZORGENDE

(vanaf 4 uur per week)

Als verzorgende begeleid en verzorg je mensen die ondanks hun gezondheidsbeperkingen thuis willen blijven wonen. Zij hebben jouw deskundige hulp nodig bij wassen, steunkousen aan- en uittrekken en naar bed gaan.

Kijk voor meer informatie op werkenbij.activite.nl

MEER DAN STUDIEBOEKEN ALLEEN

ALTIJD EEN REDEN OM BINNEN TE LOPEN:

- ▶ Nieuwste literatuur
- ▶ Leuke kookboeken
- ▶ Kinderboeken voor alle leeftijden
- ▶ Diverse kantoorartikelen
- ▶ Kopiëren en printen van internet
- ▶ Inbindmaterialen en inbinden van werkstukken

HL Bookshop is gevestigd in de Hogeschool Leiden
071-518 87 89
hsleiden@hlbookshop.nl

Stichting ActiVite is ontstaan uit een fusie van de stichtingen Thuiszorg Groot Rijnland, WoonZorg-centra LAS (zorgcentra: Agnes, de Schutse en Liduina) en ZorgKompas (zorgcentra: Dillenburg, Sint Joseph, Rijnzate en Zuidervaart)

werkenbij.activite.nl

Op kamers in Leiden?

Bezoekadres:
Rapenburg 33, Leiden
E info@s!swonen.nl
I www.s!swonen.nl

Je eigen thuis

Sebastiaan Ram, Jeroen Kerstjens en Martijn Cok

Studievereniging Commerciële Economie:

direct een netwerk

Commerciële Economie kan naast een vakgebied ook een liefhebberij zijn. Daarom richtte Jeroen Kerstjens (19) afgelopen schooljaar met vier studiegenoten een studievereniging op voor studenten die meer willen.

Waarom ben je een studievereniging gestart?

Ik niet alleen. Er zijn nog vier anderen. Aanleiding was een bezoek aan een uitzending van De Wereld Draait Door, georganiseerd vanuit de opleiding. Dit soort activiteiten buiten school waren schaars en de opkomst viel tegen. En toch merkten we dat studenten behoefte hebben aan excursies en dergelijke. Wij begonnen te vermoeden dat je hen op een andere manier beter kunt bereiken. Zo ontstond het idee om als student activiteiten in gang te zetten en daarbij ontvingen we veel steun vanuit de opleiding.

Hoe heet jullie studievereniging?

Dispuut Commerciële Economie. Wij praten liever over een dispuut, omdat onze focus zowel binnen als buiten de opleiding ligt. Binnen de school behandelen we actuele vraagstukken en regelen we gastcolleges. Maar daarnaast organiseren wij dus informele uitstapjes en bedrijfsbezoeken.

En dat betekent?

Iedere maand krijgen we een dagdeel toegewezen van Hogeschool Leiden om zelf invulling aan te geven. Onlangs hebben we ondernemer Paul Kuyt van het bedrijf MijnGroep uitgenodigd om te discussiëren over het thema: 'loondienst of eigen baas?' (Kuyt werkte ook dertig jaar als ambtenaar voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.) Daarbij hebben we een dinsdag gebruikt voor kennismaking met eerstejaars studenten, om hen enthousiast te maken voor onze activiteiten.

Wat staat er dan gepland?

Binnenkort bezoeken we nogmaals uitzendingen van De Wereld Draait Door en Pauw & Witteman, om onderling kennis te maken. Daarnaast willen we nog ervaringen delen met een vastgoedhandelaar, een bedrijfsbezoek brengen aan Google Nederland en een workshop eyetracking volgen bij een marktonderzoeksbureau in

Hilversum. Ook staat er nog een discussie 'werken of doorstuderen' gepland.

Hoe word je lid?

Er zijn eigenlijk geen voorwaarden, zolang je hier maar Commerciële Economie studeert. Er is geen contributie en je bepaalt zelf waaraan je mee wilt doen. Wij willen mensen bereiken die het oprecht leuk vinden om meer te doen met hun studie, zonder direct studiepunten te eisen. Wij zoeken studenten die verdieping willen van hun opleiding, die het leuk vinden om ervaringen te delen met interessante mensen en een netwerk willen. Je vindt ons via Blackboard, of door te mailen naar dispuut.ce@gmail.com.

Nieuwbouw hogeschool speels en transparant

Nog even, en de nieuwe vleugel van de hogeschool is klaar. Daarmee krijgt het gebouw er maar liefst 12.500 m² bij - de helft van het huidige aantal vierkante meters. Met de voltooiing van de nieuwbouw voldoet de hogeschool helemaal aan de eisen van de nieuwe onderwijsvormen: talloze studentenwerkplekken, een nieuwe collegezaal, een tweede aula, een gymzaal, een leerplein, ruimtes voor groepswork en een multimedialab. Het grand café en de faciliteitenboulevard met studievoorzieningen, van helpdesk tot repro, maken het af. Zien? Meteen na de kerstvakantie wordt de vleugel in gebruik genomen.

Werk in uitvoering.

De zogenoemde 'bliksemtrap' in de centrale hal van de nieuwbouw is een waar statement.

Vooraanzicht van patio 1. Dankzij twee metershoge glaswanden is er volop licht.

Ieder cluster een eigen kleur: hier een van de gangen bij het cluster Zorg.

Eindelijk genoeg ruimte voor e-mails

Rond de kerst worden de bestaande e-mail- en agendavoorzieningen binnen Hogeschool Leiden vervangen door één gebruiksvriendelijk systeem.

De belangrijkste voordelen: "Het wordt eenvoudiger en biedt vele extra's."

"Dit is zo'n systeem dat je snel onder de knie hebt", aldus directeur Beleidsondersteuning & Strategisch Advies (BOSA) Annelies Opstraat. "We beseffen heel goed dat de bestaande e-mailsystemen bepalend zijn voor de manier waarop mensen hier werken. Wij hebben daarom gekozen voor een e-mailsysteem dat de werkwijze van docenten en medewerkers nagenoeg intact laat." Ook haar projectpartner Dora Woudstra (manager ICT) beseft dat intensieve gebruikers niet zitten te wachten op een ingewikkelde wijziging.

Vijf gigabyte

Het systeem is een eerste stap naar de 'virtuele campus' die het College van Bestuur voor ogen heeft, een geavanceerde digitale omgeving voor leren en werken. Een modern e-mail- en agendasysteem mag daaraan niet ontbreken. De capaciteit van de mailvoorzieningen wordt uitgebreid van 100 megabyte (en 25 mb voor studenten) tot een enorme 5 gigabyte, zegt Woudstra tevreden. "En het systeem is vanuit elke willekeurige locatie bereikbaar is. Studenten en docenten in Ghana of Indonesië kunnen probleemloos hun e-mail benaderen, zolang er een internetverbinding is."

Het nieuwe systeem combineert een mail- en agenda-functie. Dora Woudstra: "Neem bijvoorbeeld dit vraaggesprek. Als taak kan ik in mijn agenda zetten dat ik mij moet voorbereiden door nogmaals de uitnodiging te lezen die ik per e-mail ontvang. Daarnaast kan ik de afspraak registreren, zodat ik bijtijds wordt herinnerd aan het interview." Voorheen moesten gebruikers het agendasysteem MeetingMaker raadplegen. Dat verdwijnt, maar de functionaliteit blijft behouden. Ook het digitale agendaprogramma iCal is niet langer nodig, het maken en aanbieden van schema's kan vanuit het nieuwe systeem. Opstraat: "Het wordt alleen maar eenvoudiger en biedt vele extra's."

Brede inmenging

Studenten, docenten en overig personeel hebben allemaal specifieke wensen. Hogeschool Leiden bracht eerder al die voorkeuren zorgvuldig in kaart, zodat het nieuwe systeem echt gebruiksgemak oplevert. Opstraat: "Voor sommige mensen is het handig om een gezamenlijke agenda te beheren." Woudstra: "En anderen willen collega's toegang verlenen tot hun eigen mailbox en agenda, maar zonder privéafspraken prijs te geven."

Om algemene wensen vast te stellen is er een adviserende klankbordgroep opgericht. Deze bestaat uit docenten, ondersteunende medewerkers, mensen

van de Servicedesk en iemand van de Medezeggenschapsraad. Woudstra en Opstraat zijn trots op die brede inmenging: "We hebben oprecht aandacht voor de klant", aldus BOSA-directeur Opstraat. Waarop ICT-manager Woudstra aanvult: "Er is enorm veel openheid naar de gebruikers."

De klankbordgroep kan bij allerlei vraagstukken geraadpleegd worden, zoals: welke contactgroepen moeten worden toegevoegd aan de distributielijst met e-mail-adressen? Hoe wordt de naam zichtbaar: Dora Woudstra, d.woudstra, of iets anders? Hoe ziet de handtekening onder e-mails eruit? Op eigen initiatief is de klankbordgroep ook gestart met het opstellen van huisregels voor

het gebruik van nieuwe communicatiesysteem. Daarmee moet worden voorkomen dat mensen de mail gaan gebruiken om bijvoorbeeld hun auto te verkopen.

Big bang

Rond de kerst vindt de overgang plaats. Dat is spannend omdat dan ook alle oude e-mail- en agendagegevens naar het nieuwe systeem worden overgeplaatst. Woudstra: "Dit proces gaat niet geleidelijk en schaduwdraaien kan niet. Het is alles of niets, in een 'big bang.'" Voor studenten zijn de risico's overigens beperkt omdat er veel minder gegevens te migreren zijn. Dora Woudstra en Annelies Opstraat zien uit naar de overstap: "Het oogt allemaal heel goed."

Lekker veel ruimte voor je mail

Ontwikkel je talent!

Op 1 oktober 2009 tekenden Hogeschool Leiden en Universiteit Leiden een samenwerkingsovereenkomst voor een pre-universitair traject. Dit traject is speciaal ontwikkeld voor hbo-studenten Toegepaste Psychologie van Hogeschool Leiden. Inmiddels nemen er acht hbo-studenten deel aan het traject. Stefan Zandbergen, derdejaars, is een van hen. Hij vertelt over zijn motivatie.

"Als ik deze minor met succes afrond, kan ik na het hbo direct door met mijn master aan de universiteit. Anders moest ik weer een schakeljaar volgen. Het scheelt me dus een vol jaar." Het traject bestaat uit een minor en het schrijven van een scriptie en heeft een totale omvang van zestig studiepunten. De student wordt tijdens de hbo-opleiding voorbereid op één van drie universitaire masterspecialisaties Psychology. Een schakelprogramma voor de overgang van het hbo naar de universiteit is in dat geval niet meer nodig. Een schakelprogramma is bedoeld

voor afgestudeerde hbo-studenten die willen starten met een universitaire master. Daarnaast is het pre-universitair traject een mooie manier om kennis te maken met de universiteit. "En een laagdrempelige manier om te kijken of ik het universitair niveau aankan", zegt Stefan. Dat viel hem nog niet altijd mee. "Ik merk dat het universitair niveau een stuk hoger ligt, bijvoorbeeld qua hoeveelheid stof en de tentamenvragen die worden gesteld. Maar ook een vak als statistiek is een stuk zwaarder. Hiervoor kregen we in het tweede jaar nog extra opdrachten."

Maatschappelijke behoefte

Voordat Stefan aan het pre-universitair traject begon moest hij een assessment volgen. "Dit was een algemene kennistoets. Daarnaast had ik een gesprek met mensen van zowel de hogeschool als de universiteit, waarbij het vooral draaide om de motivatie. Dit gesprek gecombineerd met de uitslag van de toets was bepalend voor deelname aan het traject." Het pre-universitair traject is een uitstekend voorbeeld van de samenwerking tussen de hogeschool en universiteit, zo beaamt ook Stefan. "Het lijkt mij een goede ontwikkeling dat hbo en universiteit nauw samenwerken. Je moet tenslotte goed kijken waar de maatschappelijke behoefte ligt. Zo is ooit de hbo-studie toegepaste psychologie ontwikkeld omdat veel afgestudeerden een praktische functie kregen, waarvoor de wetenschappelijk onderlegde mensen eigenlijk te duur waren."

Als het traject succesvol is afgerond, kan de student een toelatingsverzoek indienen voor het volgen van één van de drie specialisaties binnen de eenjarige universitaire masteropleiding *Msc Psychology: Social and Organisational Psychology, Applied Cognitive Psychology of Occupational Health Psychology*. Wat zijn Stefans toekomstplannen? "Ik voel voor arbeid- en organisatiepsychologie, dat is in mijn optiek de wat zakelijker kant van de psychologie. Na mijn studie zou ik wel willen werken op de personeelsafdeling van een groot bedrijf. Maar goed, eerst maar eens mijn hbo succesvol afronden!"

Meer informatie op <http://www.hsleiden.nl/toegepastepsychologie>

De heer Tuurenhout (l), bestuur Faculteit der Sociale Wetenschappen, en de heer Rietveld, onderwijsmanager HBO Toegepaste Psychologie, ondertekenen de samenwerkingsovereenkomst

UAF geeft vluchteling-studenten een toekomst

"Ik voelde me net een plant"

Student-vluchtelingen. Vaak hebben ze in het land van herkomst al gestudeerd, maar moeten ze zich in Nederland bijscholen.

Dragana Baltic, tweedejaarsstudente muziektherapie, is een van hen.

Dragana (36) kwam negen jaar geleden naar Nederland, op de vlucht voor de oorlog in haar vaderland Servië. Jarenlang kon zij niet studeren of werken, omdat ze geen verblijfsvergunning kreeg. Twee jaar geleden kregen zij en haar gezin de vergunning alsnog, met dank aan het generaal pardon. Dragana besloot direct contact op te nemen met de Stichting voor Vluchteling Studenten UAF.

Oorlogservaringen

Dragana: "Wij waren al jaren in Nederland, maar ik kon en mocht niets doen. Ik voelde me net een plant. We aten, dronken en sliepen. Zodra ik dus de mogelijkheid kreeg, besloot ik te gaan studeren. Ik had van het UAF gehoord in het asielzoekerscentrum. Ik heb hen gebeld, en heb direct een talencursus en informatie over de studie muziektherapie aangevraagd." Hoe kwam ze

Naar het buitenland met een VSBfonds-beurs

Studeren in het bruisende Londen. Op de groenste campus van Engeland. Esther van Egmond mocht na haar studie aan de hogeschool met de VSBfonds-beurs verder studeren. "Ik ben elke dag weer blij dat ik hier mag zijn."

Het begon met een excellente scriptie voor haar opleiding Kunstzinnige Therapie. Esther van Egmond (27) won daarmee samen met twee studiegenoten de Scriptieprijs van Hogeschool Leiden. Omdat ze graag naar het buitenland wilde, klopte ze aan bij het VSBfonds. En niet tevergeefs: Esther volgt nu de tweejarige master Art Therapy aan de Roehampton University in Londen.

Spetterende brief

In totaal had het VSBfonds zevenhonderd aanmeldingen, waarvan tweehonderd studenten de beurs krijgen. Hoe werkt dat, om in de race te zitten voor zo'n beurs? "Je moet een goed plan, een begroting en een spetterende motivatiebrief opsturen. Laat je niet afschrikken

Wil jij na je studie naar het buitenland?

Je maakt kans op een buitenlandbeurs van duizenden euro's! De VSBfonds-beurs (maximaal € 10.000,-) is een beurs voor studenten die na het behalen van hun hbo-diploma verder willen studeren of onderzoek willen doen in het buitenland. Bij deze beurs is vooral motivatie belangrijk. Wil je komend cursusjaar vertrekken? Dan moet je je diploma aan Hogeschool Leiden behaald hebben tussen 1 maart 2009 en 31 december 2010. De deadline voor het aanvragen van de beurs is 1 maart 2010. Ga voor meer info naar www.vsbfonds.nl/studiebeurzen.php. Heb je vragen over de voorwaarden of de aanvraagprocedure? Stuur dan een mail naar Maureen Bergman (bergman.m@hsleiden.nl). Maureen is binnen Hogeschool Leiden contactpersoon voor het VSBfonds.

door het papierwerk, het is het helemaal waard!" Zijn er nog selectiecriteria? "VSBfonds kijkt of je maatschappelijk betrokken bent. Ik heb een stage in India gedaan, en dat hielp bij de selectie."

Duizend uur ervaring

Voor de beurs moest Esther drie masters selecteren die ze zou willen volgen. "Ik ben dichtbij mijn hbo-opleiding gebleven, en zocht op Art Therapy. De Roehampton University leek me professioneel en de omgeving is geweldig. Ik ben iedere ochtend weer blij als ik hier wakker word." Esther werd eerst in Engeland verwacht voor toelatingsgesprek. Voor de master moet je duizend uur ervaring hebben met Art Therapy in klinieken, dus ook daar was de stage in India goed voor. Voor de Engelse test scoorde ze net iets te laag. Daarom volgde

de studente in augustus een vierweekse taal cursus in Engeland. Het niveau van de master is pittig. "Maar ik vind de theorie juist heel leuk."

Halloween

Inmiddels zit ze al bijna een halfjaar aan de overkant van de Noordzee. Zwaar? Lachend: "Valt wel mee, want ik vlieg soms heen en weer. Ik heb namelijk een vriend die wat onderhoud vraagt." In elk geval is het de inspanningen waard. "Ik doe zoveel ervaringen op, en er zijn veel cultuurverschillen te ontdekken. Halloween bijvoorbeeld. Daar heb ik volop aan meegedaan. Ik had eerst twijfels om naar Engeland te gaan. Ik was heel gelukkig in Nederland, met huisje, boompje, beestje. Maar ik ben dolblij dat ik het heb gedaan. En natuurlijk is het goed voor je cv. Wie weet wat er nog uitrolt."

tot haar studiekeuze? "Van oorsprong ben ik docente muziektheorie en muzieklerares. Toen ik hoorde van de studie muziektherapie, wist ik: 'dit is het'. Dit combineert voor mij twee heel belangrijke zaken, namelijk muziek én mensen helpen. Ik heb natuurlijk mijn persoonlijke ervaringen met oorlog. Die ervaringen, gecombineerd met mijn muziekkennis, wil ik inzetten om vluchtelingen te ondersteunen bij de verwerking van hun problemen."

Veilig in de groep

De studie bevalt Dragana goed, al is het soms zwaar in combinatie met haar twee kleine kinderen. Het grootste struikelblok zit 'm in de Nederlandse taal. "Ik ervaar mijn gebrekkige kennis van het Nederlands echt als een bar-

rière. Daarom volg ik nog steeds Nederlandse lessen. Maar ik begrijp wel vrijwel alles, en kan het ook goed lezen." Wat Dragana sterk motiveert, zijn haar medestudenten. "Mijn medestudenten accepteren mij in de eerste plaats als mens, en niet als buitenlander. Dat is heel goed voor mijn motivatie en zelfvertrouwen." Natuurlijk wil Dragana de studie afronden, maar voorlopig denkt ze nog niet aan afstuderen. "Ik bekijk het stap voor stap, per tentamen. Uiteindelijk doe ik deze studie echt voor mijzelf." Dragana is zeer tevreden over de hulp en ondersteuning die het UAF biedt, vooral over haar vaste UAF-studiebegeleider die individuele begeleiding biedt tijdens de hele studie. "Ik weet niet of ik het zonder de UAF had gered."

Personeelsconferentie diversiteit

In de centrale hal maken hogeschoolmedewerkers een tegelmuur van vooroordelen. Docent aan de Lerarenopleidingen Gezondheidszorg en Welzijn, en Omgangskunde Job Lafeber heeft eerder de muur uitgebreid met de tegelwijsheid 'sms/msn niet voor 50-plussers'. Hij licht toe: "Mijn vader streeft mij aan alle kanten voorbij met de computer. Hij is 65 jaar."

Onderwijskundige Cilia Born vond vooral de introductie door PvdA-Kamerlid Samira Abbas 'krachtig'. "Haar persoonlijke verhaal spreekt me aan en maakt me ervan bewust dat ik vanuit een eigen culturele blik naar anderen kijk."

Hoe wordt er binnen de Hogeschool Leiden omgegaan met diversiteit? Die vraag stond centraal op de personeelsconferentie op 16 november. Organisator Gerard Driessen (docent Lerarenopleidingen Gezondheidszorg en Welzijn & Omgangskunde) licht de keuze van het thema toe: "De samenstelling van onze studenten en collega's wordt steeds diverser, evenals ons afzetgebied. Het is nuttig om je af te vragen wat de invloeden zijn van werken in een multiculturele klas of team, met mannen en vrouwen, jongeren en ouderen en met verschillende seksuele voorkeuren. Daarom hebben we hier een hele dag aan besteed."

Programma

Het evenement werd geopend door Tweede Kamerlid Samira Abbas (PvdA). Gedurende de dag waren er verschillende lezingen. Belangstellenden kregen uitleg over beleving door generaties, vooroordelen over culturen en misverstanden in interculturele communicatie.

Daarnaast werden er workshops aangeboden over onder meer: denken buiten vaste patronen, bespreekbaarheid van homoseksualiteit, en culturele empathie (met de aansprekende ondertitel: Komt die scoote met zijn neppe patta's).

Vraag & aanbod

Vers van de collegebanken de arbeidsmarkt op. Dat kan even schrikken zijn. Ook omdat die arbeidsmarkt op dit moment niet met open armen staat te wachten op aanstormend talent. Gelukkig is er dan je afstudeerstage. Een goede stage zorgt ervoor dat je met de nodige bagage aan je eerste baan kunt beginnen en is een uitgelezen manier om de overstap van opleiding naar praktijk minder groot te maken.

Mensen met beperking boksen met Wii

De Wii is hip. Je kunt er de tijd mee verdrijven, maar ook mee aan je conditie werken. En je kunt 'm gebruiken voor je afstudeeronderzoek. Lotte Lenting en Steffi Janssen onderzoeken of de Wii mensen met een verstandelijke beperking helpt om hun conditie op peil te houden.

Mensen met een verstandelijke beperking hebben vaak ook een lichamelijke beperking. Daardoor zijn ze niet zo actief, en krijgen ze gezondheidsproblemen. Steffi: "Onze verwachting is dat de Wii hun conditie, kracht en balans kan verbeteren." De studentes Fysiotherapie doen hun afstudeerminor bij woongemeenschap Ipse de Bruggen in Nieuwveen. Vijf cliënten komen een keer per week met de Wii trainen. Zo'n kleine groep is genoeg, omdat het een exploratief onderzoek is. "We kijken alleen of het mogelijk is om aan de conditie te werken", legt Lotte uit.

Voetbal terugkoppen

De bewoners trainen met EA Sports Active, de Family Trainer en de Wii Fit met een balance board. "We doen krachttoefeningen en balansspellen: de cliënten moeten bijvoorbeeld hardlopen over een atletiekbaan, boksen tegen een bokszak of een voetbal terugkoppen." Steffi en Lotte werken met cliënten die een hoog niveau hebben. Deze mensen kunnen de link leggen tussen de beweging die ze maken en wat ze op het scherm zien gebeuren, vertelt Steffi. "Daardoor blijven ze geboeid en gemotiveerd om te bewegen. We meten met hartslagmeter of ze vermoeid raken. We moeten wel voorzichtig zijn, want onze proefpersonen hebben een lagere maximale hartslag. Ze kunnen daarom niet voluit trainen. Bovendien geven ze op een andere manier aan of ze pijn hebben, dus je moet je cliënten eerst goed leren kennen. Het contact met hen maakt het werk erg leuk."

V.l.n.r.: Steffi, cliënt Jacinta en Lotte

Wie? Steffi Janssen (23) en Lotte Lenting (22)
Wat? Afstudeerminor Fysiotherapie
Waar? Ipse de Bruggen in Nieuwveen
Hoe? Mensen met een verstandelijke beperking spelletjes met Wii laten doen, om conditie en kracht te verbeteren

Resultaten

Zien de studentes al resultaat? Lotte: "Het lijkt erop dat we aanspraak doen op de conditie. De balans is echter moeilijker te trainen. We hadden verwacht daar meer veranderingen in te zien." Wat gebeurt er eigenlijk met de resultaten? "Het onderzoek maakt deel uit van een heel groot onderzoek, 'GOUD' (Gezond Oud met een verstandelijke beperking). Als wij ontdekken dat de Wii bijdraagt aan de fitheid van de bewoners van Ipse de Bruggen, wordt die daarna opgenomen in het dagprogramma."

Afstuderen

Als het goed is zijn Lotte en Steffi in februari afgestudeerd. En daarna? Steffi: "Ik ben er wel over na aan het denken, maar nog niet aan het solliciteren. Er zijn zoveel opties, en ik vind heel veel dingen leuk. Gelukkig helpen stages me bij de keuze, doordat je kennismaakt met verschillende werkvelden." Lotte vult aan: "In ieder geval hebben we genoeg kansen op een baan, want ook in een economische crisis hebben mensen een fysiotherapeut nodig."

Wat zegt de werkgever?

Karin Stolwijk begeleidt Steffi en Lotte vanuit Ipse de Bruggen. Kan ze hen een baan aanbieden? "Helaas hebben we daar geen plaats voor. Soms kunnen we ze wel aanbevelen bij een andere locatie. Als er nu vraag naar zou zijn, zou ik met een gerust hart hun namen doorgeven. Bij ons zijn drie van de vier fysiotherapeuten oudstagiairs, dus een stage is wel een hele goede manier om aan een baan te komen." De studentes laten gelukkig nog wel wat na. "We gaan zeker verder met de Wii, want de bewoners zijn er dolenthousiast over."

Bacheloropleidingen

Biologie en medisch laboratoriumonderzoek
 Bio-informatica
 Chemie
 Commerciële Economie
 Communicatie
 Culturele en Maatschappelijke Vorming
 Fysiotherapie
 HBO Rechten
 HBO Toegepaste Psychologie
 Informatica
 Kunstzinnige Therapie
 Leraar Basisonderwijs/Pabo
 Lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn
 Lerarenopleiding Omgangskunde
 Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
 Management in de Zorg
 Personeel en Arbeid
 Sociaal Juridische Dienstverlening
 Sociaal Pedagogische Hulpverlening
 Verpleegkunde

Masteropleidingen

Master Advanced Nursing Practice
 Master Fysiotherapie/Oefentherapie bij mensen met
 chronische ziekten
 Master Jeugdzorg
 Master Special Educational Needs (i.s.m. Fontys OSO)

Associate degree

Management in de Zorg
 Lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn
 Lerarenopleiding Omgangskunde

Telefoon: 071-5188800
 E-mail: studereren@hsleiden.nl

Hogeschool Leiden
 Zernikedreef 11
 2333 CK Leiden

HLKRANT december 2009

Margite Witteman, eerstejaars Maatschappelijk Werk en Dienstverlening 'Agenda van 1 euro'

"Nee, ik rijd geen auto. Deze groene kaart is van mijn broer, een Tomos A35. Ik rijd vanuit mijn huis in Santpoort met de brommer naar station Haren. Daar stap ik op de trein naar Leiden."

[pijl naar flesje water] "Ik neem altijd drinken mee van huis, omdat ik anders niet genoeg drink. Mijn dagelijkse blikje Red Bull heb ik al op."

"Ik heb een schoolagenda zonder opsmuk. Hij kostte 1 euro bij de Action. Ik betaal echt geen 10 euro voor iets waar ik alleen mijn huiswerk in schrijf - en soms dat niet eens."

"Mijn laptop heb ik tweedehands gekregen van mijn broer, die in een computerwinkel werkt. Ik heb geen idee hoe oud hij is, maar hij doet het goed."

Jason Sterling, vierdejaars Biologie en medisch laboratoriumonderzoek 'Geen idee of ik het ga halen'

"Dit is de samenvatting voor het vak moleculaire biologie. Ik heb straks een toets over replicatie en restrictie. Nee, geen idee of ik het ga halen. Ik heb er nog veel vragen over."

"Moet dit echt uit mijn tas? Ik heb toevallig boxershorts, een tandenborstel en mijn telefoonoplader bij me omdat ik bij mijn vriendin in Oegstgeest ben blijven slapen."

"Ik heb zeven maanden een beugel gehad en daarna moest ik nog deze essix dragen. Dat is een afdruk van je tanden als ze recht staan. Je tanden hebben namelijk de neiging om weer terug te draaien. Ik ga hem vandaag inleveren."